

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **H. P.,** zastoupena JUDr. Miloslavem Langrem, advokátem se sídlem Zlín, Klečůvka 83, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 11. 2004, č. j. 59 Az 127/2004 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 11. 6. 2004, č. j. OAM-2060/VL-07-03-2004, kterým byla podle § 16 odst. 1 písm. g), zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem, neboť stěžovatelka přichází z bezpečné země původu a neuvedla žádný důvod, pro který by jí mohl být azyl udělen, nebylo zjištěno porušení procesních předpisů ve správním řízení a nebylo důvodu se zabývat naplněním podmínky překážky vycestování.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti namítá v prvé řadě kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť soud nesprávně posoudil právní otázku. Její žádost měla

být posouzena podle § 14 zákona o azylu na základě její osobní situace poměrů v zemi původu. Navíc krajský soud neměl pro své rozhodnutí dostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Proto navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti označil kasační stížnost za neoprávněnou, neboť v průběhu správního řízení bylo dostatečně zjištěno, že stěžovatelka nemá pro svou žádost žádný azylově relevantní důvod. Proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud posuzoval důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ke kasačním tvrzením ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka v žádosti o azyl ze dne 1. 6. 2004 uvedla, že si v r. 2001 půjčila 1000 USD, neměla možnost splácet dluh a věřitel jí vyhrožoval smrtí, a proto vycestovala. Při pohovoru dne 7. 6. 2004 doplnila, že peníze si půjčil manžel, a to na studium jejich dcery, pro nesplácení byl neznámými muži dvakrát zbit a skrývá se na Ukrajině. I jí bylo vyhrožováno, ale na policii se neobrátili. Potřebuje vydělat na splacení dluhu a o azyl požádala, protože jí končí vízum.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 6. 2004, č. j. OAM-2060/VL-07-03-2004 podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou. V rozhodnutí zhodnotil tvrzení stěžovatelky se závěrem, že nejde o důvody azylově relevantní, a pro nadbytečnost již neposuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, ani nehodnotil překážky vycestování. Proti tomu stěžovatelka v žalobě namítala porušení správního řádu v řízení a poukázala na důvody, pro které musela Ukrajinu opustit s tím, že jí měl být azyl udělen podle § 104 zákona o azylu. K jednání, které krajský soud o žalobě nařídil, se stěžovatelka nedostavila. Krajský soud v rozsudku podrobně rozebral veškerá tvrzení stěžovatelkou v řízení uplatněná a uzavřel, že nejde o důvody, pro které by bylo možno azyl udělit. Stejně tak uvážil o dodržení procesních předpisů v řízení, zde ovšem v obecné poloze z důvodů nekonkrétnosti žalobních námitek, a vyjádřil se i k nepotřebnosti výroku o překážce vycestování v daném případě.

Stěžovatelka vytýká krajskému soudu, že rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutečného stavu věci, což považuje za vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nijak ovšem nespecifikuje, jak měl soud řízení provedené před správním orgánem doplnit, ani v žalobě nenavrhovala žádné důkazy, které by soud opomněl, neoznačila žádný opomenutý důkaz ani v kasační stížnosti. Přitom v rozporu s logikou ani nenamítá vadu skutkových zjištění ve správním řízení, k níž by měl soud přihlížet a z těchto důvodů správní rozhodnutí zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

K námitce porušení procesních předpisů žalovaným lze obecně uvést, že je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. K zajištění možnosti úplného vyjádření má podle § 22 odst. 1 zákona o azylu účastník řízení právo jednat v řízení o udělení azylu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Za tím účelem ministerstvo účastníkovi poskytne bezplatně tlumočníka na celou dobu řízení. V daném případě bylo toto právo zajištěno a stěžovatelka měla možnost řádného uvedení všech důvodů i návrhu důkazů. Tvrzení uvedená v protokole odpovídají tvrzením v žalobě i v kasační stížnosti. Žadatel o azyl má jistě ztíženou situaci při navrhování nebo předkládání důkazů, ovšem v daném případě k posouzení naplnění azylových podmínek stačilo samotné tvrzení vylučující podřazení pod podmínky pro azyl stanovené. Za takové situace by jakékoliv doplnění dokazování z iniciativy správního orgánu či soudu bylo nadbytečné. Vytýká-li stěžovatelka soudu, že neměl dostatek důvodů pro své rozhodnutí, nelze jí přisvědčit zejména proto, že neoznačila důkazy, které měly být provedeny, ani v průběhu správního ani soudního řízení žádné nenavrhovala. Závěr správního orgánu i soudu pak je tvrzeními stěžovatelky v průběhu řízení dostatečně podložen. Nejvyšší správní soud proto neshledal naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Dále stěžovatelka namítá nezákonnost rozhodnutí soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky. Výslovně tvrdí, že v jejím případě jsou dány podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

V daném případě byla žádost stěžovatelky zamítnuta. Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu lze žádost o udělení azylu zamítnout jako zjevně nedůvodnou, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, 4 Azs 7/2003 - 60) nemohou být důvodem pro udělení azylu problémy se soukromými osobami spočívající ve vydírání či výhrůžkách s výjimkou případů, kdy státní moc domovského státu, u nichž se žadatel domáhal ochrany, není schopna ji poskytnout. V daném případě není splněna podmínka, že stěžovatelčiny potíže jsou pronásledováním a že jsou prováděny, podporovány či trpěny úřady ve státě, neboť stěžovatelka se na úřady o pomoc neobrátila. To stěžovatelka také v kasační stížnosti, oproti předchozímu řízení, již nenamítá.

Důvody pro udělení azylu podle § 14 lze ale zkoumat jen pokud v řízení o azylu nebyly zjištěny důvody podle § 12 zákona o azylu. V daném případě však důvody podle § 12 zákona o azylu nebyly zkoumány právě proto, že stěžovatelčina žádost byla

zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Navíc na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Lze poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. na rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, podle něhož: *Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní" azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.* Jak však bylo již uvedeno, v případě zjevně nedůvodných žádostí nemůže správní orgán zkoumat zda nad rámec důvodů pro udělení azylu podle § 12 azylového zákona nejsou naplněny důvody k jeho udělení podle § 14, a tedy ani soud nemůže vážit, zda při tom správní orgán nepřekročil meze správního uvážení. Není proto naplněn ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., protože soud právní otázku v předcházejícím řízení posoudil správně.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není dán žádný kasační stížností uplatněný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost žalobkyně jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu